

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Освітня програма	7040 Біологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	091 Біологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	7040
Назва ОП	Біологія
Галузь знань	09 Біологія
Спеціальність	091 Біологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ляшевич Альона Михайлівна, Дреус Альона Андріївна, Матвієнко Наталія Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	28.09.2021 р. – 30.09.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/vidomosti-pro-samootsiniuvannia-biolohiia.pdf
Програма візиту експертної групи	https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/prohrama-zustrichi.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Під час проведення експертизи експертною групою було встановлено, що освітня професійна програма 091 «Біологія» другого освітнього рівня (магістр) узгоджується з місією та стратегією Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (К-ПНУ) та загалом відповідає критеріям акредитації, є актуальною і збалансованою в контексті тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці; враховує інтереси стейкхолдерів. Освітній процес відбувається у повному обсязі відповідно законодавства про вищу освіту. ОПП врахований регіональний контекст, можливість формування індивідуальних траєкторій навчання здобувачів освіти, зокрема, через процедури вибору дисциплін. Для осіб з особливими освітніми потребами передбачені відповідні умови навчання. Експертна група дійшла висновку К-ПНУ здатний забезпечити сталість у реалізації даної ОПП

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

У цілях ОПП враховано стратегічний план та місію К-ПНУ, а також тенденції спеціальності та регіональний контекст, тенденції розвитку ринку праці. Зміст ОПП «Біологія» 2021 року відповідає вимогам Стандарту вищої освіти України для другого (магістерського) рівня спеціальності 091 Біологія від 21.11.2019 р. ОП сформовано із залученням здобувачів освіти, представників НПП, структур університету, роботодавців; з урахуванням академічного досвіду вітчизняних ЗВО та закордонних. Позитивним моментом є те, що невід'ємною складовою підготовки є виробничі фахова та переддипломна практики, які здобувачі вищої освіти мають можливість проходити в установах ПЗФ (Національні природні парки «Подільські Товтри», «Хотинський», «Мале Полісся»), природознавчих і краєзнавчих музеїв. В освітнє середовище залучаються стейкхолдери, це підтверджене на відео зустрічах з роботодавцями, відкритій зустрічі. Здобувачі ВО забезпечені інформацією про цілі, зміст та програмні результати навчання. Педагогічні, науково-педагогічні працівники оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Заклад послідовно дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП; здобувачі безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери; роботодавці безпосередньо і приймають участь у забезпеченні якості ОП; сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою ЗВО запровадив практику матеріального стимулювання викладачів і здобувачів, цим самим сприяючи формуванню здорового конкурентного середовища. У ЗВО сформована нормативно-правової база щодо врегулювання конфліктних ситуацій, академічної доброчесності, визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу та є доступними для них під час реалізації ОП; Матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОП в цілому забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання; освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, що навчаються, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ рекомендовано оновити опис 7-ого кваліфікаційного рівня відповідно внесеним змінам Кабінетом Міністрів України у Постанову Про затвердження НРК (№ 519 від 25.06.2020 р.), який набув чинності від 02.07.2020 р. ОПП містить у своєму складі лише ті ПРН та компетентності, що вимагаються Стандартом вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія другого (магістерського) рівня вищої освіти. ЕГ рекомендує розглянути можливість визначення інших результатів навчання, що будуть надавати ОПП унікальності. ЕГ не представлено документації щодо проходження здобувачами виробничої фахової та переддипломної практики в лабораторіях медичних установ (загальноклінічних та біохімічних, імунологічних, молекулярно-генетичних, мікробіологічних та ін.) в об'ємі, достатньому для оволодіння фаховими навичками за даною ОПП. Рекомендовано переглянути можливість реалізації лабораторно-практичної складової за даним напрямом підготовки фахівців та реалізації її в межах університету, надалі працюючи над вдосконаленням необхідної матеріально-технічної бази. ЕГ рекомендує переглянути програму з урахуванням іноземного досвіду, що буде сприяти інтернаціоналізації даної ОПП та дозволить залучати іноземних викладачів, це покращить формування ПРН, пов'язаних безпосередньо із практикою в природоохоронній галузі. ЕГ рекомендує звернути увагу на професійну орієнтованість випускників, переглянути її, аби у майбутньому випускники даної ОПП були більш конкурентоспроможними. За результатом розгляду основної літератури силабусів навчальних дисциплін, експертна група рекомендує також включити сучасні англійські джерела, таким чином додатково спонукаючи магістрів вивчати англійську мову. Вважаємо, за доцільне активізувати залучення магістрів до науково-дослідницької діяльності і видання публікацій у наукометричних базах, що сприятиме інтернаціоналізації ЗВО. ЕГ рекомендує почати впроваджувати дуальну форму навчання у контексті подальшого розвитку і вдосконалення ОПП. Рекомендовано завершити роботи щодо облаштування навчальних корпусів університету з з метою вільного доступу до них людей з особливими потребами. Процес залучення стейкхолдерів до обговорення ОП повинен бути систематичним, особливо це стосується роботодавців, гарною практикою було б висвітлення результатів таких обговорень на сайті кафедри чи факультету. В рамках реалізації академічної доброчесності для забезпечення максимальної об'єктивності експертна група може рекомендувати застосування також зовнішньої перевірки усіх магістерських кваліфікаційних робіт.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Експертна група (далі ЕГ) переконалася, що цілі освітньо-професійної програми «Біологія» (далі ОПП) сформовані у відповідності до визначеної мети діяльності Статуту Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (далі К-ПНУ) (нова редакція), затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 10.06.2019 р. № 806 – <https://cutt.ly/kEOFQjF>). ЕГ встановила, що цілі ОПП чітко узгоджуються та відповідають місії, стратегічним напрямкам і головним завданням діяльності К-ПНУ, визначеним зі «Стратегічним планом розвитку К-ПНУ на 2018-2020 рр.», затвердженим Вченою радою К-ПНУ імені Івана Огієнка від 30.08.2018 р., протокол №7 – <https://cutt.ly/jEOFUBa> та «Стратегіями розвитку К-ПНУ на 2020-2030 рр.» – <https://cutt.ly/vEOFsuE>. Відповідно, ОПП забезпечує реалізацію таких стратегічних цілей, як забезпечення органічної єдності змісту освіти й програм наукової діяльності; здійснення підготовки висококваліфікованих фахівців, максимально адаптованих до вирішення завдань професійної діяльності, конкурентоспроможних і затребуваних на регіональному, національному та світовому ринках праці. Реалізація ОПП здійснюється через студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через індивідуально-творчий та системний підходи. Відповідність цілей ОПП Статуту К-ПНУ підтверджено під час онлайн-зустрічі з керівництвом закладу вищої освіти (далі ЗВО) – ректором Копиловим Сергієм Анатолійовичем, першим проректором Дубінським В. А., проректором з наукової роботи Мироною С. П., проректором з науково-педагогічної роботи Кобильником В. В., деканом факультету Семенець І. В. та завідувачем кафедри Казанішеною Н. В. Враховуючи результати зустрічей у фокус-групах, ЕГ підтверджено, що особливістю ОПП є те, що під час навчання приділяється увага науковим і науково-прикладним дослідженням з акцентом на організацію освітньої та науково-дослідної діяльності природоохоронного спрямування, проходження виробничих практик на базі національних природних парків (Національні природні парки «Подільські Товтри», «Хотинський», «Мале Полісся» та інші), природознавчих і краєзнавчих музеїв. Цілями навчання за ОПП є забезпечення поглибленої підготовки і формування у випускників знань та умінь для вирішення теоретичних та експериментальних питань у галузі біології та інших суміжних наук і вміння для подальшого їх впровадження у господарство, соціальну сферу і науку. ОПП спрямована формування професійних компетентностей, практичних умінь та навичок майбутнього фахівця-біолога. Учасники освітнього процесу мають вільний доступ до відповідних документів та ОПП «Біологія», затвердженої рішенням Вченої ради (протокол № 4 від 25.03.2021 р.) – <https://cutt.ly/SEOFGLH>.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі ОПП та програмні результати навчання (далі ПРН) визначаються із врахуванням пропозицій та потреб здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців (НПП: «Подільські Товтри», «Хотинський», «Мале Полісся»; Хмельницький обласний краєзнавчий музей), академічної спільноти (різних структур університету, науково-педагогічних працівників), різногалузевих наукових товариств та громадських організацій біологічного спрямування (Західноукраїнське орнітологічне товариство, Українське ботанічне товариство, НГО «Товариство Подільських природодослідників і природолюбів» та інші). Також при розробці ОПП робоча група консультувалася з провідними науковцями інших ЗВО (ХНУ ім. В. Н. Каразіна, Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського) та врахувала поради провідних наукових співробітників Державного природознавчий музей НАНУ, Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАНУ та Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка НАНУ. На засіданні кафедри біології та методики її викладання (прокол №3 від 22.02.2021 р.) обговорювалися пропозиції стейкхолдерів щодо проекту ОПП «Біологія», які є у відкритому доступі – <https://cutt.ly/EEPaBmO>. Також був здійснений моніторинг якості ОПП у жовтні 2020 р. Обговорено результати опитування здобувачів вищої освіти «Освітня програма спеціальності очима здобувачів вищої освіти» (зразок анкети за посиланням – <https://cutt.ly/uEPgs6z>) на засіданні кафедри біології та методики її викладання (прокол №15 від 10.12.2020 р.), які взяті до уваги під час ОПП. На засіданні кафедри біології та методики її викладання (прокол №2 від 25.01.2021 р.) гарант ОПП Матвеев М. Д. зауважив, що суттєвих змін робочою групою в проект не внесено після даного моніторингу. Врахувавши пропозиції стейкхолдерів під час оновлення ОПП 2021-2022 рр. ввели освітній компонент «Стратегія сталого розвитку», який чіткіше забезпечить формування спеціальних фахових компетентностей СК 06 (Здатність прогнозувати напрями розвитку сучасної біології на основі загального аналізу розвитку науки і технологій) та СК 07 (Здатність діагностувати стан біологічних систем за результатами дослідження організмів

різних рівнів організації). На ОПП ведеться співпраця зі стейкхолдерами, що проявляється в обговоренні успішності ОПП та перспективах її удосконалення; розширенні напрямів співпраці у плані взаємодії науково-педагогічних працівників (далі – НПП) та стейкхолдерів, здобувачів та стейкхолдерів; спільних наукових, науково-практичних, науково-методичних заходах; дискусіях, обговореннях важливих питань та нагальних проблем; спільній участі в природоохоронних акціях, заходах; дружніх зустрічах тощо (<https://cutt.ly/hEPkLwh>). В К-ПНУ існує Рада роботодавців (<https://cutt.ly/qESoZu3>), на засіданнях якої вносяться побажання та пропозиції до освітніх програм від потенційних стейкхолдерів, зокрема і даної ОПП, за участі роботодавців-партнерів, обговорюються зміни до чинних освітніх програм і навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

К-ПНУ запровадив ОПП Біологія другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю Біологія у 2016 році. Впродовж реалізації ОПП її зміст оновлювався відповідно до розвитку спеціальності, наукових досягнень і сучасних практик у галузі біології, потреб ринку праці, побажань внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів. У 2020 році ОПП було переглянуто, доповнено та відредаговано відповідно до вимог Стандарту у за спеціальністю 091 Біологія другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ МОН України №1458 від 21.11.2019 р.). У 2021 році ОПП Біологія пройшла процедуру оновлення: на основі проведеного моніторингу ОПП проєктна група розробила проєкт ОПП редакції 2021 р. (протокол № 2 від 25.01.2021 р.); проаналізовані пропозиції стейкхолдерів, здобувачів вищої освіти та внесені зміни до проєкту оновленого ОПП (протокол р№ 3 від 22.02.2021 р.); після громадського обговорення проєкту оновленої ОПП її було затверджено (протокол № 4 від 22.03.2021 р.); протокол засідання вченої ради природничо-економічного факультету № 2а від 23.03.2021 р.). ОПП затверджено вченою радою К-ПНУ 25.03.2021 р., протокол №4. Цілі ОПП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, із врахуванням регіонального контексту. Існує можливість працевлаштування випускників ОПП в установах природно-заповідного фонду, що було враховано при формуванні освітніх компонентів професійної підготовки. При формуванні цілей та програмних результатів навчання за ОПП Біологія галузевий контекст враховується через формування та реалізацію моделі підготовки магістра з біології з акцентом на підготовку фахівців для установ природно-заповідного фонду Поділля та Буковини (через обов'язкові освітні компоненти: «Менеджмент природно-заповідного фонду», «Стратегія сталого розвитку», «Інноваційні технології в прикладній зоології») та музеїв (через обов'язковий освітній компонент «Природнича музеологія»). Зустріч із роботодавцями та випускниками факультету засвідчила, що ринок праці потребує таких фахівців, а рівень підготовки випускників ОПП відповідає вимогам роботодавців, про що свідчать позитивні відгуки випускників попередніх років навчання (<https://cutt.ly/VEPbOUI>). На відео-зустрічі потенційні роботодавці засвідчили ЕГ, що в 2022-2023 рр. зможуть прийняти на основне місце роботи від 10 до 20 фахівців з даної ОПП. При підготовці ОПП, за свідченнями розробників, проаналізували та врахували досвід аналогічних вітчизняних програм з підготовки магістра з біології (КНУ ім. Т. Шевченка, Києво-Могилянської академії, ХНУ ім. В. Н. Каразіна, ЛНУ ім. І. Франка, ЧНУ ім. Ю. Федьковича, Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського) та іноземних програм (при формуванні робочої програми освітньої компоненти «Інструментальні методи досліджень в біології та медицині» враховано компонент «Інструментальний аналіз» ОП Ставангерського університету, Королівство Норвегія; кращі практики підготовки біологів у Республіці Польща, Жешувський університет).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОПП Біологія в редакції 2020 (затверджена протоколом вченої ради К-ПНУ №5 від 28.05.2020 р.) і 2021 р.р (протокол вченої ради К-ПНУ №4 від 25.03.2021 р.) розроблена на основі Стандарту вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ МОН України №1458 від 21.11.2019 р.). ПРН зазначені у ОПП розроблені у відповідності до вимог Національної рамки кваліфікацій (далі – НРК) для 7-го кваліфікаційного рівня (Постанова Кабінету Міністрів Про затвердження НРК від 23.11.2011 р. №1341, зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 509 від 12.06.2019 р.) і співпадають із дескрипторами знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії. В звіті про самооцінювання представлено, що інтегральна компетентність формується на основі узагальнення компетентнісних характеристик освітнього рівня магістр та повністю реалізується при написанні кваліфікаційної роботи. Загальні та спеціальні (фахові) компетентності та ПРН ОПП повністю відповідають основним вимогам, що визначені 7-им рівнем НРК, зокрема, знанням «Зн1» відповідають ПРН 02, 04, 05, 06, 07, 08, 11, 12, 13, 14, 16 ОПП; «Зн2» – ПРН 01, 02, 03, 04, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 ОПП; умінню: «Ум1» – ПРН 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 14, 15, 16 ОПП; комунікаціям: «К1» – ПРН 02, 04, 06, 07, 08, 11, 12, 15, 16 ОПП; «К2» – ПРН 01, 02, 03, 04, 05, 06, 08, 09, 10, 11, 12, 15, 16 ОПП; відповідальностям та автономіям: «АВ1» – ПРН 02, 03, 04, 05, 06, 08, 09, 13, 14, 15, 16 ОПП; «АВ3» – ПРН 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 ОПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОПП чітко відповідають місії та стратегії університету. Особливістю ОПП є наукові та науково-прикладні дослідження з акцентом на організацію освітньої та науково-дослідної діяльності природоохоронного спрямування. У перспективах подальшого розвитку К-ПНУ враховані можливості становлення ОПП, зокрема, створення нових центрів і лабораторій для проведення фундаментальних і прикладних досліджень, «Музею природи Поділля». Завдяки системному залученню стейкхолдерів до формування контексту ОПП прослідковується дотримання тенденцій розвитку спеціальності. Створена Рада роботодавців в К-ПНУ активно сприяє цьому.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Рекомендовано оновити опис 7-ого кваліфікаційного рівня відповідно внесеним змінам Кабінетом Міністрів України у постанову Про затвердження НРК (№ 519 від 25.06.2020 р.), який набув чинності від 02.07.2020 р. ОПП містить у своєму складі лише ті ПРН та компетентності, що вимагаються Стандартом вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія другого (магістерського) рівня вищої освіти. ЕГ рекомендує розглянути можливість визначення інших результатів навчання, що будуть надавати ОПП унікальності. ЕГ не представлено документації щодо проходження здобувачами виробничої фахової та переддипломної практики в лабораторіях медичних установ (загально-клінічних та біохімічних, імунологічних, молекулярно-генетичних, мікробіологічних та ін.) в об'ємі, достатньому для оволодіння фаховими навичками за даною ОПП. ЕГ рекомендує переглянути програму з урахуванням іноземного досвіду, що буде сприяти інтернаціоналізації даної ОПП та дозволить залучити іноземних викладачів, що дозволить покращити формування ПРН, пов'язаних безпосередньо із практикою в природоохоронній галузі.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЕГ дійшла висновку, що ОПП 091 «Біологія» відповідає рівню В за Критерієм 1. Аналіз нормативної бази К-ПНУ показав, що цілі ОПП відповідають місії та стратегії університету. Програма має спрямування на підготовку висококваліфікованих спеціалістів природоохоронного спрямування. Вищезазначені слабкі сторони ОПП не є критичними і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та ПРН. ЕГ пропонує періодично переглядати ОПП, щоб оновлювати цілі та ПРН. Також ЕГ рекомендує оновити опис 7-ого кваліфікаційного рівня відповідно змінам 25.06.2020 р

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до статті 5 Закону України «Про вищу освіту», обсяг освітньо-професійної програми підготовки магістра становить 90-120 кредитів ЄКТС (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1556-18>), що повністю відповідає обсягу ОПП «Біологія», що реалізується на другому (магістерському) рівні вищої освіти в К-ПНУ (<https://cutt.ly/IESUdcm>). Обсяг ОПП (у кредитах ЄКТС) – 90 кредитів, що відповідає вимогам затвердженому стандарту вищої освіти за спеціальністю 091 «Біологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (<https://cutt.ly/xESUHRX>). Обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених ЗВО та стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти 90 кредитів ЄКТС (із них 67 кредитів ЄКТС (74,5%) обов'язкові компоненти, за вибором здобувачів вищої освіти – 23 кредити ЄКТС (25,5%). Вибіркові освітні компоненти, що становлять 25,5% обсягу кредитів ЄКТС від загального обсягу ОПП, що відповідає Закону України «Про вищу освіту» (пункт 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту»). В ЗВО діє «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти К-ПНУ (нова редакція)», затверджене вченою радою К-ПНУ від 30.08.2021 р., протокол №10 (<https://cutt.ly/4ESIvY>). Навчальним планом, який затверджений головою вченої ради К-ПНУ від 25.03.2021 р., передбачено проходження виробничої фахової практики обсягом 6 кредитів (4 тижні) у 2 семестрі та виробничої переддипломної практики обсягом 4,5 кредити (3 тижні) у 3 семестрі. У навчальному плані на кваліфікаційну роботу відведено 9 кредитів (270 годин), які розподіляються по семестрам наступним чином: 1 семестр – 1,5 кредита, 2 семестр – 6 кредитів, 3 семестр – 1,5 кредита. Додатково на публічний захист кваліфікаційної роботи виділено в навчальному плані 1,5 кредити та 1,5 кредити – на атестаційний екзаме́н.

Тижневе навантаження по семестрах збалансоване і становить по 18 годин на тиждень, що відповідає рекомендованим нормам часу.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОПП має чітку структуру та містить два блоки: 1. Обов'язкові освітні компоненти; 2. Вибіркові освітні компоненти. Перший блок містить освітні компоненти загальної підготовки (7 кредитів, які викладаються в 1 та 2 семестрах), освітні компоненти професійної підготовки (60 кредитів, які викладаються протягом трьох семестрів), практики (виробничу фахову практику в 2 семестрі – 6 кредитів та виробничу переддипломну практику в 3 семестрі – 4,5 кредита), кваліфікаційна робота (9 кредитів) та атестацію (3 кредити). Другий блок містить освітні компоненти (далі – ОК) за вибором здобувачів вищої освіти (23 кредити, які викладаються в 2 та 3 семестрах). Структурно-логічна схема відображає логічну послідовність вивчення компонентів. У чергуванні дисциплін прослідковується логічна послідовність: в 1 семестрі підготовки присвячено вивченню дисциплін таких як «Іноземна мова», «Методика наукових досліджень», «Природничка музеологія», «Молекулярна генетика», «Менеджмент природно-заповідного фонду», «Інструментальні методи досліджень в біології та медицині» та «Сучасні проблеми в біології і медицині», у 2 семестрі підготовки продовжується вивчення цих дисциплін та розпочинається викладання дисциплін «Стратегія сталого розвитку», «Біологічне моделювання та сучасні інформаційні технології», «Інноваційні технології в прикладній зоології». Починаючи з 2 семестру розпочинається викладання другого блоку вибіркових ОК, забезпечуючи підтримку індивідуальних освітніх потреб здобувачів. У 3 семестрі починається викладання ОК «Біологія індивідуального розвитку». Опанування вказаних дисциплін створює теоретичне підґрунтя для написання кваліфікаційної роботи та проходження виробничої та виробничої переддипломної практик. Досягнення всіх ПРН та формування ПК забезпечується обов'язковими ОК ОПП, що продемонстровано у наведених у програмі матрицях відповідності. Обов'язкові та вибіркові ОК ОПП спрямовані на освоєння загальних і фахових компетентностей для оволодіння професійною діяльністю. Вибіркові компоненти ОПП спрямовані на поглиблення фахових знань, формування умінь, зокрема, необхідних для проведення наукового біологічного дослідження, або мають загальнонаукове, соціально-гуманітарне спрямування. ОПП передбачає вільний вибір шести 3-4 кредитних ОК, що становлять у сумі 25,5% обсягу навчального навантаження здобувачів вищої освіти. Форми контролю визначає навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти. 4 дисципліни, заплановані на 2 семестр, здобувачі вищої освіти обирають на початку навчання за ОПП. Інші дисципліни вільного вибору (на 3 семестр) обираються у 2 семестрі. Здобувачі можуть обрати вибіркові компоненти в каталозі (<https://cutt.ly/nESCsf4>) та ознайомитися із силабусами цих дисциплін на сторінках кафедр К-ПНУ – <https://cutt.ly/IESCWNM>. ЕГ переконалась, що силабуси ОК сформовані коректно, вони доступні для здобувачів ЗВО на сайті кафедри біології та методики її викладання – <https://cutt.ly/BESXosr>.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ОПП спеціальності 091 Біологія орієнтована на забезпечення знань і навичок, необхідних для подальшої роботи за спеціальністю, а ОК відповідають змісту предметної області спеціальності. Навчальна дисципліна «Методика наукових досліджень» забезпечує підготовку до написання кваліфікаційної роботи, розумінню питань академічної доброчесності. Дисципліни «Стратегія сталого розвитку», «Сучасні проблеми в біології і медицині», «Молекулярна генетика» розкривають зміст сучасних біологічних знань і їх необхідність для суспільства. Практичний напрямок біологічної науки забезпечують «Природничка музеологія», «Менеджмент природно-заповідного фонду», «Інноваційні технології в прикладній зоології». ОК «Біологічне моделювання та сучасні інформаційні технології» і «Інструментальні методи досліджень в біології та медицині» забезпечують фахові компетентності та розвиток практичних навичок. Забезпечення виконання завдань ОПП здійснюється через поєднання лекційних, практичних занять, виробничих практик, під час яких використовуються лабораторне обладнання, мультимедійні пристрої, інтернет-ресурси та методичні і наукові праці викладачів. ЕГ рекомендує внести в навчальні плани даної ОПП лабораторні заняття, як вид навчальних занять в ОК професійної підготовки «Молекулярна генетика», «Біологічне моделювання та сучасні інформаційні технології» та «Інструментальні методи досліджень в біології та медицині». ЕГ встановила, що навчання за ОПП відповідає вимогам до освітньо-професійних програм, визначеним Стандартом вищої освіти.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

На ОПП формування індивідуальної освітньої траєкторії регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами) – <https://cutt.ly/EEFrHRV>; Положенням про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) – <https://cutt.ly/jEFrLgb>; Порядком навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Кам'янець-

Подільському національному університеті імені Івана Огієнка – <https://cutt.ly/2EFrXRo>. На вибіркові ОК передбачено 23 кредити (або 25,5%) від загального обсягу ОПП, що відповідає встановленим вимогам чинного законодавства. На інтерв'юванні гарант ОПП підтвердив, що у перші дні навчання він знайомить здобувачів освіти із процедурою формування власної освітньої траєкторії за рахунок дисциплін вільного вибору, шляхом вибору теми науково-дослідної роботи та керівника роботи у відповідності з науковими вподобаннями студента. Реалізації права здобувачів вищої освіти на індивідуальну освітню траєкторію, врахуванню їхніх індивідуальних особливостей та темпів роботи сприяє також використання системи MOODLE. Для забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії укладено каталоги навчальних дисциплін вільного вибору здобувачів вищої освіти – <https://cutt.ly/mEFtC8d>. Каталог навчальних дисциплін вільного вибору здобувачів вищої освіти формується на основі пропозицій кафедр університету. У свою чергу пропозиції формуються кафедрами на основі опитування здобувачів вищої освіти та враховують їхні індивідуальні освітні та наукові інтереси. Опитування здобувачів вищої освіти щодо формування переліку навчальних дисциплін на наступний навчальний рік організовується на його початку. До початку листопада на факультеті формується робоча група для укладання й погодження переліку вибіркових дисциплін. До середини листопада кафедри подають пропозиції на розгляд робочій групі. На сайтах кафедр ЗВО розміщуються силабуси вибіркових дисциплін для ознайомлення, зокрема на сторінці кафедри біології та методики її викладання (<https://biolog.kpnu.edu.ua/vubirkov-nav-dyst/>). Здобувачі вищої освіти мають можливість завчасно ознайомитись із переліком вибіркових дисциплін, силабусами, з'ясувати, які науково-педагогічні працівники будуть забезпечувати викладання дисциплін, можуть відвідати заняття цих викладачів тощо. Перелік навчальних дисциплін вільного вибору погоджується вченою радою факультету та вченою радою університету кожного навчального року. Гарант ОПП представив наказ К-ПНУ від 15.01.2021 р. №11-ОД Про затвердження переліків навчальних дисциплін вільного вибору, обраних здобувачами вищої освіти ступенів вищої освіти «бакалавр» (II-IV курси) і «магістр» (II курс) денної та заочної форм здобуття вищої освіти на 2021-2022 навчальний рік.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

На ОПП спеціальності 091 Біологія передбачено такі види практики як виробнича фахова практик (2 семестр, 6 кредитів), яка проходить 4 тижні та виробнича переддипломна практика (3 семестр, 4,5 кредита), яка проходить 3 тижні. Практична підготовка здобувачів регламентується Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти К-ПНУ (нова редакція) – <https://cutt.ly/REFlOd>. Практична підготовка передбачає оволодіння здобувачами вищої освіти методологією організації наукових досліджень (ЗК 03, 05, 06; СК 01, 03, 04, 05, 08, 09). обов'язковим компонентом практичної підготовки є оволодіння інструментальними методами досліджень в біології та медицині (ЗК 06; СК 01, 04, 05, 07), опанування особливостей біологічного моделювання та сучасних інформаційних технологій (ЗК 02, 06; СК 02, 03, 05). У звіті про самооцінювання подана інформація, що виробнича фахова та виробнича переддипломна практики проводяться на базі установ природно-заповідного фонду, лабораторій медичних, наукових установ та ін. Але під час вивчення угод про співпрацю ЕГ виявила, що здобувачі вищої освіти можуть проходити виробничу переддипломну практику на базі Хмельницького обласного протитуберкульозного диспансеру (<https://cutt.ly/nEFO8IM>) та Хмельницького обласного центру крові (<https://cutt.ly/wEFPa7l>) лише заочної форми навчання. Також на запит ЕГ від ЗВО не було надано щоденників здобувачів вищої освіти, які б підтвердили проходження практики в медичних лабораторіях. Організація та забезпечення практик здійснюється відповідно до затверджених програм практик (<https://cutt.ly/jEFPufa>), наскрізних програм практик та угод з роботодавцями про проходження практики (<https://cutt.ly/ZEFPAUM>). Під час зустрічі зі роботодавцями отримано позитивні відгуки про рівень загальної та практичної підготовки студентів, зокрема від Доманчука А.Г., директора Національного природничого парку «Хотинський».

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

До soft skills в К-ПНУ відносять такі соціальні навички, як комунікативність, доброзичливість, креативність, уміння створювати презентації, здатність до управління проектами, високий рівень самоорганізації, уміння працювати в команді. ОПП має свою політику стосовно розвитку soft skills у здобувачів вищої освіти завдяки проведенню наукових гуртків, акцій (спостереження за міграцією птахів), конференцій (студентська наукова орнітологічна конференція) і семінарів (студентські наукові орнітологічні та ботанічні школи-семінари), екскурсій, тренінгів та ін. Освітні компоненти ОПП дозволяють оволодіти комплексом соціальних/універсальних (soft skills) навичок, притаманних фахівцю-біологу: розвиток ораторських здібностей та набуття уміння створювати презентації відбуваються під час проведення практичних занять (завдяки навчальним дисциплінам "Методика наукових досліджень", "Природнича музеологія" та "Менеджмент природно-заповідного фонду"); розвиток лідерських якостей та здатність працювати у команді притаманні проведенню екскурсій (завдяки навчальній дисципліні "Природнича музеологія"). Також здобувачі вищої освіти набувають соціальних комунікативних, загальнокультурних компетентностей, здатність вирішувати конфлікти (завдяки навчальним дисциплінам "Стратегія сталого розвитку" та "Менеджмент природно-заповідного фонду"). Під час аналізу ОПП і інтерв'ювання здобувачів освіти ЕГ встановила, що soft skills формуються зокрема такими навчальними дисциплінами, як «Іноземна мова», «Менеджмент природно-заповідного фонду», «Біологічне моделювання та сучасні інформаційні технології» та ін. Низка освітніх компонентів на пряму забезпечують формування соціальних навичок. Також сприяють цьому проходження виробничої та переддипломної практик у колективах національного природного парку «Подільські Товтри», національного природничого парку «Хотинський», державного природничого музею НАН України, національного природного парку «Гуцульщина», національного природного парку «Мале Полісся»,

Карпатського національного парку, Шацького національного природничого парку (договори про наукову та творчу співпрацю – <https://cutt.ly/IEFXzqx>). В К-ПНУ часто організуються різноманітні заходи екологічні акції (<https://cutt.ly/FEFXTEw>), до яких також залучаються студенти ОПП. Сприяють також формуванню соціальних навичок і участь студентів в студентській проблемній групі «Пилок і спори» (<https://cutt.ly/aEFXXJn>), гуртку «Фізіологія рослин для допитливих» (<https://cutt.ly/VEFX9JG>), гуртку «Флористика та фітодизайн» (<https://cutt.ly/rEFCqc4>), ботанічному гуртку «Німфея» (<https://cutt.ly/eEFCufX>). Під час інтерв'ю у різних фокус-групах ЕГ отримала підтвердження цього. Інтерв'ювання роботодавців дозволило ЕГ встановити, що в цілому зовнішні стейкхолдери задоволені рівнем набутих здобувачами соціальних навичок. Позитивним моментом формування soft skills є формування навичок усного та писемного мовлення з англійської мови на рівні B2+ з академічним компонентом.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 091 Біологія відсутній. При розробці ОПП враховано положення Класифікатора професій ДК 003:2010.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Загальний обсяг навантаження за ОПП – 2700 годин, з яких 2010 годин (74,5% об'єму ОПП) – обов'язкові освітні компоненти та 690 годин (25,5% об'єму ОПП) – вибіркові. Обсяг навчальних аудиторних занять становить 738 години (508 годин – обов'язкові ОК, 230 годин – вибіркові ОК). На практичну підготовку відведено 315 годин. Значний обсяг становить самостійна робота (1962 години, з яких 1502 години – з обов'язкових ОК і 460 годин – із вибіркових ОК). Співвідношення між аудиторною і самостійною роботами становить $\approx 30\% : 70\%$. Проаналізувавши ОПП та навчальний план ЕГ встановила, що розподіл обсягу навантаження за ОК обов'язкових дисциплін є різною (варіює від 37% до 50% аудиторних годин від загального обсягу ОК) в залежності від змісту ОК (у вибіркових ОК між аудиторною і самостійною роботами співвідноситься $\approx 35\% : 65\%$). На думку ЕГ дане співвідношення за окремими ОК є доцільним. ЕГ, ознайомившись із змістом силябусів ОК та поспілкувавшись у фокус-групах, може стверджувати, що даний розподіл обсягу навантаження за ОК дозволяє досягти ПРН визначених обов'язковими дисциплінами. Самостійна робота і формат її перевірки за окремими освітніми компонентами визначені в силябусах (<https://cutt.ly/bEFVTWn>). Розподіл часу між аудиторними заняттями та самостійною роботою здійснюється з урахуванням норм Положення про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (зі змінами) (<https://cutt.ly/pEFVAvt>). Аудиторні години рівномірно розподілені між лекціями і практичними заняттями. Відповідно до навчального плану ОПП тижневе навантаження не перевищує визначеного графіком освітнього процесу, що забезпечує оптимальне співвідношення реального і декларованого навантаження в розрізі кожного ОК. Спілкування зі здобувачами освіти та представниками студентського самоврядування під час зустрічей показало відсутність скарг щодо надмірного навантаження та нестачі часу на самостійну роботу

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Порядок організації дуальної форми здобуття вищої освіти визначає Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в К-ПНУ (<https://cutt.ly/bEFCX99>). Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою за даною ОПП не здійснюється. ЕГ рекомендує почати впроваджувати таку форму навчання на ОПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильною стороною програми є обсяг практики на рівні 11,7 % загального обсягу годин освітнього рівня. Також позитивним моментом є наявність у студентів індивідуального навчального плану. В положенні про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в К-ПНУ (нова редакція) (<https://cutt.ly/jEFrLgb>) передбачено також можливість обирати навчальні дисципліни в іншому закладі вищої освіти під час реалізації права на академічну мобільність. Позитивною практикою є те, що невід'ємною складовою підготовки є виробничі фахова та переддипломна практики, які здобувачі вищої освіти мають можливість проходити в установах ПЗФ (Національні природні парки «Подільські Товтри», «Хотинський», «Мале Полісся»), природознавчих і краєзнавчих музеїв. Позитивним моментом є формування у здобувачів вищої освіти на ОПП навичок усного та писемного мовлення з англійської мови на рівні B2+ з академічним компонентом.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Рекомендовано в силабусі до ОК професійної підготовки «Молекулярна генетика» основну літературу 1994 року оновити на більш нову, також в силабусі вибіркової освітньої компоненти «Флора і рослинність Поділля» (представленої на сторінці кафедри біології та методики її викладання) в літературі наявні джерела 1965, 1979, 1980, 1985, 1987 років, що теж рекомендовано ЕГ оновити. В положенні про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в К-ПНУ (нова редакція) (<https://cutt.ly/5EFV3e9>) вказано у пункті 2.5, що кількість студентів у групі з вивчення навчальних дисциплін вільного вибору становить 10-20 осіб для другого (магістерського) рівня вищої освіти. ЕГ рекомендує переглянути вимоги до мінімальної кількості осіб у групі для вивчення дисциплін вільного вибору, щоб не обмежувати можливості для особистісного розвитку здобувача освіти. Бо на даний момент на другому курсі магістратури навчається 2 студенти, а на перший курс вступило 5. ЕГ рекомендує звернути увагу на професійну орієнтованість випускників, переглянути її аби у майбутньому випускники даної ОПП були більш конкурентоспроможними. ЕГ рекомендує почати впроваджувати дуальну форму навчання у контексті подальшого розвитку і вдосконалення ОПП.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Вирішальним при виборі рівня відповідності В стало те, що внутрішні та зовнішні стейкхолдери позитивно оцінюють ОПП та задоволені якістю підготовки здобувачів. ЕГ вважає, що зміст ОПП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. ОПП є структурованою та змістовною в контексті загального часу навчання, розроблена та дотримується процедура вибору ОК. Окремі слабкі сторони ОПП не є принциповими, зважаючи на наведені сильні сторони.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОПП «Біологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія, галузі знань 09 Біологія, кваліфікації: магістр з біології в К-ПНУ в 2021 р. розроблені Приймальною комісією університету відповідно до законодавства України, у тому числі Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2021 році, затверджених наказом МОН Про затвердження Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 році (№ 1274 від 15.10.2020 р.) – <https://cutt.ly/1EHaZXg>. Правила прийому на навчання за ОПП є чіткими та зрозумілими і не містять дискримінаційних положень, в чому і переконалася ЕГ під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти та представників ЗВО.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

К-ПНУ оголошує прийом для здобуття вищої освіти за освітнім ступенем магістра галузі знань 09 Біологія спеціальності 091 Біологія ОПП Біологія в межах ліцензованого обсягу відповідно до ліцензії МОН від 19 березня 2021 р. з підготовки здобувачів вищої освіти на певних рівнях вищої освіти. Прийом за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 091 Біологія здійснюється на конкурсній основі за результатами єдиного вступного іспиту з іноземної мови у формі тесту або вступного випробування з іноземної мови (для вступників, які вступають на навчання за кошти фізичних та юридичних осіб на основі ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) та результатами фахового вступного випробування у формі письмового тестування. Абітурієнти мають можливість у відкритому доступі ознайомитись з програмами фахових вступних випробувань – <https://cutt.ly/yEHsc6U>. Перелік матеріалів для випробування щорічно готується науково-педагогічними працівниками кафедри, обговорюється та схвалюється на її засіданнях та подається до приймальної комісії університету.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання

кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО є чіткими та зрозумілими для здобувачів вищої освіти. Визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, в К-ПНУ регулюється наступними документами: положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу К-ПНУ (нова редакція) – <https://cutt.ly/EEH15iC>, положення про екзамени і заліки, порядок перезарахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її складання при переведенні, вступі та поновленні здобувачів вищої освіти на навчання до К-ПНУ – https://drive.google.com/file/d/1RLYvBwoEb7NFW8ikmHv5-VpzOw3_04y/view, положення про порядок перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти в межах академічної мобільності в К-ПНУ – <https://cutt.ly/aEHZrql>, порядок визнання в К-ПНУ документів про середню, середню професійну, професійну освіту, виданих навчальними закладами інших держав – <https://cutt.ly/eEHZsYj>, порядок визнання в К-ПНУ ступенів вищої освіти, здобутих в іноземних закладах вищої освіти – <https://cutt.ly/pEHzfKz>, положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб в К-ПНУ, а також надання їм академічної відпустки <https://cutt.ly/QEHZhOC>. Інформація про визнання академічної різниці при вступі з інших ЗВО є на офіційному веб-сайті університету в розділі Організація освітнього процесу в К-ПНУ (<https://cutt.ly/ZEHZQJk>). Визнання результатів навчання, які перезараховуються здобувачу вищої освіти за умов успішного завершення програми академічної мобільності здійснюються із наступними урахуваннями: зіставлення результатів навчання, яких необхідно досягнути здобувачу в ЗВО-партнері та результатів навчання запланованих освітньою програмою; ОК, заплановані освітньою програмою, можуть бути замінені на дисципліну ЗВО-партнера за умови відповідності ПРН за вказаними дисциплінами; інтегровані курси, які об'єднують декілька ОК навчального плану в ЗВО-партнері можуть бути ідентифіковані як 2-3 окремі ОК по ОПП (із визначенням підсумкової оцінки до пропорційно отриманих кредитів з кожного ОК навчального плану). На підставі бесід зі здобувачами встановлено, що вони обізнані щодо можливості здобуття освітніх компетентностей у інших ЗВО України та закордонних ЗВО. Процедури визнання є чіткими та прозорими та детально описані у вказаних документах. За час реалізації ОПП вказані процедури не застосовувалися через відсутність прецеденту.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

К-ПНУ дотримується Закону України Про освіту в питанні визнання результатів, отриманих у неформальній освіті. Питання регулювання та визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регламентує Порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в К-ПНУ (наказ №129-ОД від 30.11.2020 р.) – <https://cutt.ly/3EHZxob>. Визнання ПРН, здобуті шляхом неформальної освіти, можуть бути підтверджені відповідними документами (сертифікатом, дипломом, свідоцтвом тощо), що засвідчує результати участі здобувача в певному освітньому заході. процедура визнання результатів навчання передбачає такі етапи: звернення здобувача із заявою на ім'я ректора ЗВО з проханням про визнання ПРН, до якої додає відповідний підтверджуючий документ про зміст та результати його навчання не пізніше, ніж за 15 робочих днів до завершення семестру; комісія у складі декана факультету, завідувача випускової кафедри, гаранта та членів робочої групи ОПП розглядає подані здобувачем документи, визначає змістовну відповідність освітніх компонентів і ПРН, керуючись переліком компетентностей та ПРН, досягнення яких передбачено освітньою програмою, за якою навчається студент, змістом заходу неформальної освіти; на основі силабусу ОК комісія визначає обсяги перезарахування результатів навчання в кредитах ЄКТС. Випадків визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, за час діяльності ОПП у ЗВО не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОПП «Біологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти розроблені Приймальною комісією університету відповідно до законодавства України, вони чіткі та зрозумілі для абітурієнтів, що було виявлено ЕГ під час інтерв'ювання зі здобувачами вищої освіти. Абітурієнти мають можливість у відкритому доступі ознайомитись з програмами фахових вступних випробувань до ОПП та процедур визнання результатів навчання. Зміст вступного випробування зі спеціальності «091 Біологія» відповідають компетентностям, необхідних для того, аби розпочати навчання на даній ОПП. Позитивним моментом є те, що на даній ОПП існує перехресний вступ на другий (магістерський) рівень вищої освіти, щоб дозволяє розширити контингент здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ рекомендує поширити можливість врахування результатів неформальної освіти на вибіркові дисципліни та покращити інформування здобувачів вищої освіти про можливість визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (вагомої складової академічної мобільності).

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЕГ констатовано загальну відповідність критерію доступності до освітньої програми та визнання результатів навчання. Визначені чіткі та зрозумілі правила прийому на навчання за даною ОП, які оприлюднені на офіційному веб-сайті університету. Виявлені недоліки не є суттєвими, тому рівень відповідності критерію - В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Відповідно до викликів сьогодення, навчання за даною ОП відбувається із врахуванням епідеміологічної ситуації у регіоні. Зараз формат навчання є очним, проте університет застосовує відповідні технологічні рішення у разі необхідності введення дистанційного режиму. З цією метою використовується віртуальне навчальне середовище MOODLE, за необхідності Google Meet та Zoom (<https://biolog.kpnu.edu.ua/2020/11/09/dystantsiine-navchannia-3/>). Форми та методи навчання/викладання є доволі різнобічними, від лекцій та семінарів до індивідуальних науково-дослідних завдань та екскурсій, що загалом дозволяє реалізувати визначені програмою цілі та результати навчання. Відповідність форм та методів навчання до окремих ПРН повністю зазначені у табл. з ВСО, наприклад, досягнення ПРН 10 (Представити результати наукової роботи письмово (у вигляді звіту, наукових публікацій тощо) та усно (у формі доповідей та захисту звіту) з використанням сучасних технологій, аргументувати свою позицію в науковій дискусії) із залученням декількох ОК можливе із застосуванням таких форм/методів навчання як презентація, захист результатів роботи, індивідуальні науково-дослідні завдання, усні опитування та інше. Обмеженням є долучення до освітнього процесу лабораторних робіт безпосередньо на базі ЗВО, що зумовлюється частковою відсутністю матеріально-технічної бази для їх виконання. Представники університету свідчать про те, що окремі навички здобувачі отримують у рамках співпраці, наприклад, із ГУ Держпродспоживслужба (<https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/uhoda-iz-hu-derzhprodspozhyvsluzhba.pdf>), де можуть практично ознайомитися з методикою проведення ПЛР-тестів (курс «Молекулярна генетика»), проте це потребує укладення спеціалізованого договору, що міг би чітко регулювати права та обов'язки обох сторін. Реалізація студентоцентрованого підходу та принципів академічної свободи можливі за рахунок процедури вільного вибору дисциплін та баз практик, відповідно тем кваліфікаційних робіт, участі у наукових гуртках, участі у перегляді ОП та забезпеченні належного освітнього середовища тощо. Всі документи, що регламентують дані процедури наведені у звіті самооцінювання. Під час зустрічі із здобувачами ВО, вони підтвердили наведену інформацію, також це свідчить аналіз за результатами анкетувань студентів, що показує в цілому високий рівень задоволеності наявною ОП та можливостями академічної свободи (питання 5,7,11 аналізу опитування здобувачів ВО – додат. документи)

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація для всіх учасників освітнього процесу, що стосується змісту окремих ОК, ПРН, критеріїв оцінювання наведена у силабусах - <https://biolog.kpnu.edu.ua/navch-dystsyp-magistr/>, у системі (MOODLE). Факти, що були отримані при спілкуванні із студентами ОП та науково-педагогічними працівниками свідчить про зрозумілість та доступність інформації щодо цілей, змісту, програмних результатів навчання та критеріїв оцінювання, вся інформація дублюється на першому занятті при безпосередньому спілкуванні із викладачем, можливі консультації у разі необхідності.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Забезпечення поєднання навчання та наукових досліджень під час реалізації даної ОП можливе за рахунок практичної підготовки студентів (<https://biolog.kpnu.edu.ua/uhody/>), участі у різноманітних наукових гуртках та проблемних групах - <https://biolog.kpnu.edu.ua/hurt-ta-pr-hr/> (особливо студенти згадували такі гуртки/групи як Зоологічний гурток «Parus» та Pollen and Spores). Функціонують орнітошкола (<https://biolog.kpnu.edu.ua/ornitoshkola/>) та Всеукраїнська практична ботанічна школа-семінар

(<https://biolog.kpnu.edu.ua/vseukrainska-praktychna-botanichna-shkola-seminar/>) про які на відкритій зустрічі позитивно відгукалися партнери ЗВО – Бокотей А.А. (Державний природознавчий музей НАН України) та Ємельянова С.М. (Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України). На регіональному рівні регулярно проводяться конференції, наприклад, XIII Регіональна науково-практична конференція «Молоді дослідники – Природі Полісся» або Вебінар присвячений 25й річниці Національного природного парку «Подільські Товтри», де здобувачі мають змогу апробувати результати своїх наукових досліджень та сповнити багаж знань новою інформацією (blob:<https://office.naqa.gov.ua/531dff6b-11f3-42d9-84b6-6e1a13ad64ec>, <https://biolog.kpnu.edu.ua/naukvyd/>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Науково-педагогічні працівники перед початком нового навчального року оновлюють зміст дисциплін, що викладають з урахуванням тенденцій розвитку галузі та отриманим досвідом в ході стажувань, курсів підвищення кваліфікації, шляхом видання науково-методичних публікацій (кожен викладач щорічно публікує щонайменше одну розробку) та статей, іншого наукового досвіду. Так, до прикладів наведених у ВСО можна додати, що дисципліна «Інноваційні технології в прикладній зоології» цього року була доповнена демонстрацією та роботою із квадрокоптером, а дисципліна «Методика наукових досліджень» доповнена лекцією щодо академічної доброчесності. В ході спілкування із зовнішніми та внутрішніми стейкхолдерами та аналізу документів (протоколи засідання кафедри біології та методики її викладання № 2 від 25.01.2021 р., № 3 від 22.02.2021 р.) було підтверджено, що вони також можуть надавати актуальні рекомендації щодо змісту ОК. Наприклад, пропозиція директора Національного природного парку «Подільські Товтри» щодо розгляду актуальних екологічних проблем та питань стійкого розвитку суспільства враховується за рахунок введення такого ОК як «Стратегія сталого розвитку». Силабуси навчальних дисциплін не містять достатньої кількості сучасних англомовних джерел, які можуть надавати ширший огляд наукових питань та розвивати навички професійної англійської мови. Як зазначено у критерії 2, в силабусі до ОК «Молекулярна генетика» та «Флора і рослинність Поділля» є дещо застаріла література 80-90х років

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЗВО працює у напрямку інтернаціоналізації своєї діяльності, тому у закладі розроблений ряд положень, що регламентує це питання: Стратегія розвитку К-ПНУ на 2020–2030 рр., Стратегія інтернаціоналізації К-ПНУ, Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу К-ПНУ, Порядок визнання в К-ПНУ ступенів вищої освіти, здобутих в іноземних закладах вищої освіти; функціонує Відділ міжнародних зв'язків - <https://inter.kpnu.edu.ua/uk/>. Здобувачі свідчать, що мають вільний доступ до інформації щодо можливостей академічної мобільності та отримують всебічну підтримку з боку викладачів, так студентка Вікторія Білоус стала учасницею програми «Studyprogramme Nord University: Birdid, 30 Credits (BID 901 Birdsoundsnational – Ukraine BID902 Birdappearancenational – Ukraine), зараз до конкурсу на програму Еразмус+ готується Анастасія Норкіна. Приклади міжнародних стажувань НПП (із сертифікатами) також наведені на офіційному веб-сайті - <https://biolog.kpnu.edu.ua/mizhnarodna-diialnist-ta-akademichna-mobilnist/>. Таким чином можна зробити висновок, що за даною ОП процеси інтернаціоналізації дещо сповільнені, але загалом в університеті така практика є (зустріч у фокус групах із представниками ЗВО) та усі учасники освітнього процесу зацікавлені у подальшій роботі в цьому напрямку.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Забезпечення навчання і викладання здійснюється комплексно, як класичними формами (лекція, практичні, семінарські, індивідуальні заняття, консультації), так і з використанням сучасних різноманітних дистанційних технологій (платформа MOODLE, ZOOM, Google Meet), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Значна увага приділяється практичній підготовці здобувачів, перш за все, на базах територій природоохоронних та заповідних фондів Подільського району (анкетування, інтерв'ювання представників ЗВО та студентів).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Невід'ємною частиною підготовки фахівця-біолога у ході вивчення різноманітних ОК є виконання лабораторних робіт, що на даній ОП є дещо обмеженим безпосередньо на базі університету. Такі компетенції здобувачі можуть доотримувати у рамках співпраці ЗВО з іншими структурами, але в умовах відсутності спеціалізованого договору. Рекомендуємо ширше впроваджувати лабораторні заняття за окремими курсами саме на базі університету (наприклад, курс «Молекулярна генетика»), надалі працюючи над вдосконаленням необхідної матеріально-

технічної бази. Не високий рівень інтернаціоналізації за даною ОП, перепоною до якої може стати не достатній рівень знання англійської мови. За результатом розгляду основної літератури силабусів навчальних дисциплін, експертна група рекомендує також включити сучасні англійські джерела, таким чином додатково спонукаючи магістрів вивчати цю мову. Вважаємо, що НПП та здобувачів ВО слід інтенсивніше залучати до виконання грантових, наукових програм та проектів, аби останні не обмежувались написанням кваліфікаційних робіт.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП та освітня діяльність за цією програмою на загал відповідають Критерію 4, що зумовлено відповідністю за кожним окремим підкритерієм до Рекомендацій щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми, наявні сильні сторони та є перспектива подальшого вдосконалення. За ОП є функціонуюча система навчання і викладання, а визначені недоліки на сьогодні значним чином не впливають на якість кінцевого результату та є прийнятними для всіх учасників освітнього процесу, крім того, відповідно до перспектив розвитку університету передбачається робота щодо їх ліквідації.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

На думку експертної групи форми контрольних заходів та критерії оцінювання є доволі чіткими та зрозумілими, такими, що дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для кожного ОК. Наприклад, формою контрольного заходу за ОК «Виробнича переддипломна практика» є усний захист звіту з практики, що дозволяє ефективно проаналізувати виконану студентом роботу та незалежно визначити його обізнаність окремою науковою проблемою (табл.3 ВСО). Критерії оцінювання здобувачів повідомляються через безпосередню комунікацію із НПП на початку кожного навчального року та наведені у силабусах ОК (пункт 9 – політика курсу та 11 – система оцінювання та вимоги). Це досягається шляхом широкого інформування здобувачів через силабуси навчальних дисциплін, що є на сайті кафедри (<https://biolog.kpnu.edu.ua/navch-dystsyp-magistr/>) та платформі MOODLE, а також безпосередньо при спілкуванні з викладачами та куратором на першому занятті кожної навчальної дисципліни та під час консультацій (<https://biolog.kpnu.edu.ua/hr-kons/>). Інтерв'ювання фокус-групи студентів цілком підтверджує наведену інформацію, адже здобувачі мають ясне уявлення про систему їх оцінювання та свідчать про зрозумілість усіх критеріїв. Загалом, оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за національною шкалою, 100-бальною шкалою та шкалою ECTS. Проміжний контроль відбувається під час поточного контролю, перевірки самостійної роботи студентів у різних формах, написанні модульних робіт та ін. Підсумковим є семестровий контроль, що здійснюється у вигляді іспиту або заліку. Розклад екзаменаційної сесії завчасно в обов'язковому порядку оприлюднюється на офіційному веб-сайті, стенді деканату факультетів та викладачами дисциплін. Усі положення, що регламентують це питання є у відкритому доступі: Положенням про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (зі змінами) <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>, Положенням про екзамени і заліки, порядок перезарахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її складання при переведенні, вступі та поновленні здобувачів вищої освіти на навчання до Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка https://drive.google.com/file/d/1RLYvBwoEb7NFW8ikmHv5-VpzlOw3_o4y/view та ін.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

У повній відповідності із стандартом вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-091-M.pdf>) атестація здобувачів ВО освіти відбувається у вигляді атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи, що процедурально регламентується Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в К-ПНУ (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/14M3ig6J7N4vRf9Gf5P95Ja3tifoazL/view>, Порядком проведення атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання в К-ПНУ <https://drive.google.com/file/d/1-2YKbVhA9kOPuK5oskjpgwxBD1BazHmnA/view>.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Випадків повторного проходження або оскарження результатів контрольних заходів на даній ОП не було (ВСО, зустрічі із НПП та студентами), проте всі учасники освітнього процесу ознайомлені із процедурами, що регламентують це питання та мають вільний доступ до нормативної бази, що забезпечує чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (процедура оскарження та повторного проходження контрольних заходів наведена у ВСО, має чітку структуру, а вся наведена інформація була аналогічним чином представлена при зустрічі із студентами та адміністрацією закладу) - Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція). <https://drive.google.com/file/d/14M3ig6J7N4vRf9Gf5P95Ja3tifoazL/view>, Положення про організацію освітнього процесу <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>, Положення про екзамени і заліки, порядок перерахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її складання при переведенні, вступі та поновленні здобувачів вищої освіти на навчання до К-ПНУ https://drive.google.com/file/d/1RLYvBwoEb7NFW8ikmHv5-VpzlOw3_04y/view, Положення про рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка <https://drive.google.com/file/d/15P4aY1b8fyCGVo-sSeqUDKQAn501Dwt/view> та інше (див. ВСО, <https://kpnu.edu.ua/publicna-informatsiia/>). Наприклад, об'єктивність оцінки з атестації забезпечується за рахунок формування середньої оцінки усіх присутніх членів комісії, а впродовж самої процедури атестації дозволяється вільні відео- та фотофіксація. Відповідно до результатів анкетування 100% опитуваних студентів ознайомлені зі змістом та особливостями засвоєння даної ОП ще на початку їх навчання. З метою запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій, що пов'язані в тому числі із проходженням контрольних заходів можуть бути використані різноманітні інформаційні канали – скринька довіри, профспілковий комітет, студентське самоврядування, звернення до Приймальної ректора та інше, у результаті чого може бути скликана Комісія з питань академічної доброчесності, що вирішуватиме таке питання у загальному порядку (подібні випадки були на загальноуніверситетському рівні).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

ЗВО має доволі фундаментальну та всебічну нормативну базу з питань дотримання принципів академічної доброчесності, що втілюється через наступні документи: Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в К-ПНУ (нова редакція) https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSIMUozdmc2TioxY3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU4/view?resourcekey=0-WAE6ceQZqhHelYoJoPZ3Kg, Кодекс академічної доброчесності К-ПНУ (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1LIOReajanExMEnG2DvgdaFNACYWUooUL/view>, Стратегія розвитку К-ПНУ на 2020-2030 роки <https://drive.google.com/file/d/1Wnu9Sjyibwlgd8JDcM2XuTVgPcksKbC4/view>. На офіційному веб-сайті університету (<https://integrity.kpnu.edu.ua>) регулярно оновлюється інформація щодо заходів присвячених питанням академічної доброчесності, відповідної нормативної бази та процедур дотримання основних принципів академічної доброчесності, вебіари за темою, анонімне опитування та інше. Під керівництвом Дубінського В.А. функціонує комісія з питань академічної доброчесності, що засідає на регулярній основі раз на місяць та у випадку цілеспрямованого звернення, у складі комісії є як представники НПП, так і студентів (<https://drive.google.com/file/d/1-OFKIO-QCBPp3gawxIjASoVoaCcAuSiG/view>). Під час зустрічей із здобувачами ВО та випускниками ОП було встановлено, що вони в цілому мають уявлення щодо основних понять академічної доброчесності. Загалом інформування студентів відбувається також за рахунок безпосереднього спілкування із кураторами академічних груп та представниками студентського самоврядування (зустріч у фокус-групах із гарантом, здобувачами, адміністрацією та представниками студ. самоврядування). Одна з лекцій курсу «Методика наукових досліджень» має на меті розширити обізнаність здобувачів у цьому питанні, а крім того, серед блоку вибіркового дисциплін є окремо дисципліна «Академічна доброчесність». Технологічним рішенням, що застосовує ЗВО як засіб протидії порушенням академічної доброчесності є угода з українською компанією «UNICHEK» для перевірки кваліфікаційних робіт на наявність плагіату (внутрішня перевірка на текстові запозичення), що функціонує через систему MOODLE. З аналізу додаткових документів (теми кваліфікаційних робіт та довідки про перевірку на плагіат - blob:<https://office.na.gov.ua/4631a8e8-9bd1-4785-baa5-9d2d7281a70b>) можна зробити висновок, що до сьогодні подібних порушень зафіксовано не було. З 2016 в електронному репозиторії університету розміщуються кваліфікаційні роботи студентів, що однак у відкритому доступі містять лише уривки теоретичної частини. Слід відзначити, що під час проведення виїзної онлайн-експертизи додатково ще був введений у дію наказ ректора із планом заходів із академічної доброчесності (дод. документи).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Наявність у відкритому доступі відповідних документів, що регламентують форми контрольних заходів та атестації, критерії оцінювання, оскарження та повторного проходження контрольних заходів, а також їх проведення, політика університету щодо питань академічної доброчесності, які за результатами інтерв'ювання фокус-груп та аналізу документів наведених вище є зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Перевірка кваліфікаційних робіт магістрів відбувається за принципом внутрішнього порівняння текстових записочень. Для забезпечення максимальної об'єктивності експертна група може рекомендувати застосування також зовнішньої перевірки усіх магістерських кваліфікаційних робіт.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Рівень застосування контрольних заходів, оцінювання здобувачів та політика академічної доброчесності відповідають критерію 5, є можливості і подальшого вдосконалення за підкритерієм 5.4. Виявлені неточності є несуттєвими і такими, що можуть бути усунутими протягом нетривалого часу, що свідчить про загальний рівень відповідності В за даним критерієм.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до аналізу відомостей самооцінювання (Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів) та інформації на сайті факультету та кафедри (<https://biolog.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/>) можна зробити висновок, що академічна/професійна кваліфікація викладачів на даній ОП в цілому забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН (є варіанти відповідності за кваліфікацією, науковим ступенем, стажем науково-педагогічної роботи, напряму проходження курсів підвищення кваліфікації, науковими доробками та публікаціями у галузі й інше). Наприклад, додатковим обґрунтуванням для викладання дисципліни «Природнича музеологія» Матвеевим М.Д. є підвищення кваліфікації (стажування) у Державному природознавчому музею НАНУ з 01.03.2016 р. по 31.03.2016 р. (заочна форма). Враховуючи напрям освітньої програми на природоохоронну та заповідну справу важливим є практичний досвід викладачів. Так, професор Любінська Л. Г. (у контексті дисципліни «Менеджмент природно-заповідного фонду») мала досвід інспектування з охорони природи Дністровської регіональної інспекції Міністерства охорони природи та ядерної безпеки та була заступником директора з наукової роботи Національного природного парку «Подільські Товтри», що у табл.2 відображено тільки за посиланням. Загалом, викладачі мають досвід стажувань, проходять курси підвищення кваліфікації та публікації за напрямком викладання. За свідченням гаранта в університеті активно застосовується практика внутрішнього сумісництва, що дозволяє залучати до освітньої діяльності на ОП кращих фахівців закладу, наприклад, зав. кафедри екології, професор Любінський О.І. (дисципліни «Стратегія сталого розвитку» та «Молекулярна генетика») або зав. кафедри інформатики, професор Федорчук В.І. («Біологічне моделювання та сучасні інформаційні технології»).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

У питанні конкурсного добору викладачів К-ПНУ керується чинним законодавством України на основі якого створений Порядок проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад науково-педагогічних, педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у Кам'янець-Подільському національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/10369GxbyKEQQ8oJoMfeREGvV2pMSxg4q/view>). Оголошення про проведення конкурсу, терміни та умови його проведення публікуються на офіційному веб-сайті університету. Конкурсний відбір

проводиться відповідно до принципів відкритості, легітимності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, об'єктивності та обґрунтованості рішень. Під час такого конкурсу в цілому враховують наступні критерії: науковий ступінь/вчене звання, стаж науково-педагогічної роботи, кількість наукових публікацій (зокрема тих, що публікуються у наукометричних базах даних Scopus, Web of Science), знання іноземної мови та інше. Наприклад, відповідно до зазначеного положення та свідчень представників ЗВО вимоги щодо стажу науково-педагогічної роботи осіб, що претендують на зайняття вакантної посади наступні: - асистент, викладач – не застосовується; - старший викладач та доцент – не менше трьох років; - професор – не менше шести років. У випадку відсутності відповідного наукового ступеня/вченого звання може вимагатися стаж роботи в галузі чи виді професійної діяльності, що відповідає профілю викладання, не менше 5 років і т.д.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Роботодавці є одними із ключових фігур під час реалізації освітнього процесу за даною ОП. Їх залучення відбувається шляхом участі у перегляді ОП (протокол №2 засідання кафедри від 25.02.21, протокол №3 засідання кафедри від 22.02.21, протокол №1 засідання проектної групи від 02.11.2020 інше), проведенням спільних культурно-масових та наукових заходів (<https://biolog.kpnu.edu.ua/robota-zi-steikkholderamy/>), наданням відгуків та рецензій на дану ОП, прийнятті здобувачів на своїх базах практик (договори про творчу та/або науково співпрацю - <https://biolog.kpnu.edu.ua/uhody/>), членстві у складі екзаменаційної комісії (поки лише на бакалавріаті). В університеті функціонує Рада роботодавців (<https://kpnu.edu.ua/upravlinnia/rada-robotodavtsiv/>), та більшість роботодавців за даною ОП не є її членами та мають лише загальне уявлення щодо функціонування такої структури, що дозволяє імплементувати лише окремі загальні рекомендації дорадчого органу. Доцільно розглянути можливість ширшого залучення роботодавців до структури або реорганізувати взаємодію у іншу форму. Нормативні документи, що врегульовують взаємовідносини із роботодавцями наведені у ВСО.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Безпосередньо до аудиторних занять на регулярній основі ЗВО не залучає зовнішніх стейкхолдерів. Проте їх участь є невід'ємною при практичній підготовці здобувачів (<https://biolog.kpnu.edu.ua/uhody/> - угоди про співпрацю з базами практик), проведенні різноманітних навчальних екскурсій та семінарів за участі саме професіоналів-практиків (<https://biolog.kpnu.edu.ua/robota-zi-steikkholderamy/>). Як здобувачі вищої освіти, так і зовнішні стейкхолдери зазначають, що під час проходження практики перші можуть безперешкодно консультуватися із їх потенційними роботодавцями. Слід зазначити, що деякі кваліфікаційні роботи студентів локалізовані саме місцем проходження практики та досліджують безпосередньо особливості тієї чи іншої природоохоронної/заповідної ділянки (див. дод. документи – теми кваліфікаційних робіт). На думку експертної групи позитивною практикою може стати зовнішнє сумісництво або погодинна ставка експертів галузі, в тому числі, при проведенні окремих аудиторних занять.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Можливість професійного розвитку викладачів реалізується перш за все за рахунок проходження курсів підвищення кваліфікації та стажуванням. Так, Оптасюк О.М. проходила процедуру підвищення кваліфікації у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, кафедра біохімії та біотехнології Інституту біології, біохімії та біоресурсів, 01.04.-30.06.2016 р., 01.09.-30.11.2016 р. (Довідка 2/13-3504 від 05.12.2016) Тема: «Вплив радіоактивного випромінювання на функціонування живих організмів на різних рівнях їх організації та сучасні досягнення радіаційної біофізики», а Любинський О.І. проходив Науково-педагогічне стажування у період з 20 січня по 28 лютого 2020 р. в Університеті природничих наук у Любліні, Республіка Польща на тему «Інновації в навчальному процесі студентів природничих спеціальностей: методи, підходи, технології» за фахом «Природничі науки» (сертифікат) – див. табл.2 ВСО та інформацію щодо стажувань НПП на сайті Університету - <https://biolog.kpnu.edu.ua/mizhnarodna-diialnist-ta-akademichna-mobilnist/>. Самі НПП зазначають, що вони дійсно мають право вільно обирати місце, тематику і терміни підвищення кваліфікації, стажування (мінімум 1 раз на 5 років) та вмотивовані реалізовувати свій професійний потенціал, ЗВО, в свою чергу, завжди намагається сприяти організації та фінансовій компенсації їх відряджень. Це питання регламентується Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників у К-ПНУ (зі змінами) https://drive.google.com/open?id=1Z4KE8w86bpEofoMrrdxohPLFrFL_G8H. Особливу увагу слід приділити проекту «Школа професійного розвитку викладачів К-ПНУ», що є своєрідною внутрішньою програмою, яка забезпечує навчання та вдосконалення професійних навичок працівників університету, що мають стаж менше трьох років (на сьогодні залучені 6 осіб). Впродовж проекту вони відвідують лекції та тренінги від провідних спеціалістів ЗВО з можливістю подальшої атестації. З аналізу основних публікацій НПП, що залучені до викладання на ОП, можна зробити висновок про обмежену кількість видань, які представлені у міжнародних науково-метричних базах (табл.2 ВСО, <https://biolog.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/>). Це сприятиме ширшому визнанню спеціалістів на міжнародній арені, розширенню їх професійних та мовних навичок.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання викладацької майстерності НПП, що залучені до реалізації ОП 091 Біологія урегульовані нормативними документами: Колективний договір між адміністрацією та профспілковим комітетом працівників К-ПНУ на 2021-2023 рр. <https://drive.google.com/file/d/1Vmm2Wa6why79MXDiK2Khur9aA7q8Nnv2/view>, Положення про додаткове преміювання науково-педагогічних та інших працівників <https://drive.google.com/file/d/1kaS2Y1cN8U2LGdldvRSUfMf8aOxO8Gr/view>, Концепція внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка https://drive.google.com/file/d/1sstOuJNnkcHJC1_3omgL7MipKoSLiDiO/view, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1fJt5mTcwtKgEpV8cjHYUM7GaI6MikA4o/view>. В університеті діє зразкова інтегрована рейтингова система (НПП за посадовими категоріями, кафедри та факультети), що передбачає заохочення викладацької майстерності, перш за все, за рахунок подальшого преміювання (<http://nmz.kpnu.edu.ua/sys-vn-zab-yak/reitynh-npp-kafedr-i-fakultetiv-k-pnu/>). Основними критеріями, що враховуються при формуванні такого рейтингу є навчальна, методична, наукова роботи, результати опитувань здобувачів, вимоги нормативних документів інше. Додаткове преміювання передбачене також у разі захисту дисертації, публікацій у провідних фахових виданнях, здобутті закордонних наукових грантів та інших видів робіт. Моральне заохочення проявляється у відзнаках грамотами та подяками, публікації на дошці пошани університету - <https://kpnu.edu.ua/pro-universytet/doshka-poshany/>.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП. Представники роботодавців в обов'язковому порядку залучені до організації та реалізації ОП. В університеті діє ефективна рейтингова система викладачів, кафедр та факультетів, що сприяє заохоченню НПП до професійного та викладацького розвитку. Це підтверджують і НПП, і роботодавці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Професіонали-практики, експерти галузі та роботодавці безпосередньо не залучені до проведення аудиторних занять (на регулярній основі), позитивною практикою може стати введення таких спеціалістів до читання окремих дисциплін або їх компонентів. Також відповідно до підкритерію 6.1 та 6.5 експертна група рекомендує ЗВО сприяти активнішій участі НПП у публікаціях, які входять до міжнародних науково-метричних баз даних – Scopus, Web of Science та інші, а також активніше брати участь у стажуваннях та курсах підвищення кваліфікації у іноземних університетах та установах, що стане свідченням визнання їх наукових здобутків за межами України

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Враховуючи загальну відповідність критерію 6, наявну позитивну практику та перспективу виправлення несуттєвих недоліків за підкритеріями 6.4 та 6.5 вважаємо обґрунтованим рівень відповідності В за критерієм в цілому.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, спортивний зал, гуртки та інша інфраструктура), а також навчально-методичне забезпечення ОПП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та ПРН. Зокрема, при вивченні дисципліни «Біологія індивідуального розвитку» здобувачі освіти використовують мікроскопи: Bresser

Trino Researcher, Micromed XS-5510, Micromed XS-5520, мікропрепарати Celestron. Дисципліна «Інноваційні технології в прикладній зоології» забезпечується наступними обладнаннями: квадрокоптер DJI Phantom 3 Advanced; фотопастка HC-810 Series; детектор для визначення кажанів – персональний навігатор Garmin eTrex HC series, детектор для запису голосів птахів та ін. Ці прилади були продемонстровані експертній групі під час презентації матеріально-технічної бази за даною ОП. Зазначене обладнання є також основою для виконання наукових досліджень в рамках студентської наукової проблемної групи «Pollen et Spores»; студентських наукових робіт, результати яких неодноразово були представлені на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт за галузю знань «Біологія» (Луцька А.Ю., 2 місце, 2018 р., Євстафієва Г.В., 3 місце, 2019 р.; Лісова У.І., 3 місце, 2020 р.). Здобувач ОПП Біологія Білоус Вікторія, були учасниками міжнародного проекту «Studyprogramme Nord University: Birdid, 30 Credits (BID 901 Birdsoundsnational – Ukraine; BID902 Birdappearancenational – Ukraine): 2017-2018 рр. Здобувачі, які мають медичну освіту на основі угод про співпрацю (<https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/10/uhoda-iz-hu-derzhprodspozhyvsluzhba.pdf>) мають змогу виконувати свої кваліфікаційні роботи на базі цих центрів. Фінансування освітньої програми здійснюється як за рахунок коштів державного бюджету, так і за спеціальним фондом. Загальнодоступною є університетська бібліотека, читальні зали якої розташовані у різних навчальних корпусах <https://library.kpnu.edu.ua/>. Всі бажаючі здобувачі забезпечуються гуртожитками: <https://kpnu.edu.ua/hurtozhytky/>. Постійно діють спортивні секції, зокрема студенти є учасниками проекту «UniSport» <https://profkom.kpnu.edu.ua/2021/05/11/dolaiemo-naslidky-pandemii-razom-k-pnu-sered-uchasnykiv-proiektu-unisport/>. В університеті функціонує гурток ораторського мистецтва, який допомагає здобувачам набутти навичок soft skill <https://sbg.kpnu.edu.ua/studentski-oratorski-klub/>. Також працюють різноманітні гуртки та студії, які дозволяють молоді всебічно розвиватись <https://sbg.kpnu.edu.ua/studentski-hurtky-ta-kluby/>. Є внутрішнє навчальне середовище, де у кожного студента ЗВО є особистий кабінет з доступом до інформаційно-довідкових ресурсів університету та системи дистанційного навчання Moodle. Спеціалізовані кабінети мають мультимедійне обладнання, наявні комп'ютерні класи, що дозволяє проводити заняття з візуалізацією навчального матеріалу.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

В результаті спілкування із стейкхолдерами експерти переконалися, що доступ до інфраструктури та інших ресурсів навчального процесу забезпечується безкоштовно. Але зважаючи на те, частина навчальних корпусів є пам'ятниками архітектури та мають історичне значення, не завжди якість інтернету є задовільною.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітній процес організований таким чином, що забезпечується виконання діючих нормативно-правових актів. Безпечність освітнього середовища регламентується Положенням про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу К-ПНУ (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1TNFbaOPJuv01DVLd-QeDIbBl3W2hf8Es/view>, Положенням про порядок навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників і здобувачів вищої освіти К-ПНУ https://drive.google.com/file/d/1p_yVSGwnAtSSatxvLB-jNqgdI3dMVSSX/view. Питання безпечності життя та здоров'я здобувачів вищої освіти відображені у Стратегічному плані розвитку К-ПНУ на 2018-2022 роки <https://drive.google.com/file/d/1PjLhkIbdlo4L9TOAU2hadvu47cPDASV-/view>, у Стратегії розвитку К-ПНУ на 2020-2030 рр. <https://drive.google.com/file/d/1Wnu9Sjiybwlgd8JdCm2XuTVgPcksKbC4/view>. Під час зустрічей з допоміжним адміністративним персоналом експертну групу запевнили в тому, що університеті активно ведеться робота щодо монтування протипожежної сигналізації. Частина робіт уже завершена, що було продемонстровано у відеоролику при огляді матеріально-технічної бази університету. Психологічна підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється фахівцем-психологом, на базі соціально-психологічної служби <https://sps.kpnu.edu.ua/>, кураторами груп, органами студентського самоврядування. Студенти проінформовані щодо правил техніки безпеки та проходять інструктажі регулярно на початку курсу, це було підтверджено при роботі у фокус групах. Для виявлення потреб здобувачів вищої освіти здійснюється їх анкетування <https://nmz.kpnu.edu.ua/pryrodnycho-ekonomichnyj/>, також вони можуть висловлювати свої побажання через студентське самоврядування, кураторів та через неформальне спілкування з ректором у рамках програми "Кава з ректором", через соціальні мережі на сторінках університету <https://www.facebook.com/kpnu.edu.ua> та факультету <https://www.facebook.com/groups/1640051532915094>

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітню і консультативну підтримку здобувача вищої освіти за ОП забезпечують: деканат (освітній процес), відповідальний за практику Римар Л.М. (наявність баз практики, зміст програм практик), міжнародна діяльність - заступник декана природо-економічного факультету Оксана Тютюнник (академічна мобільність), відповідальна особа за працевлаштування Адамовський В.І. (вакантні посади, сприяння працевлаштуванню випускників), бібліотека (інформування щодо академічної доброчесності, допомога в підборі літератури при написанні

магістерських робіт), відділ кадрів Олійник І.І. (порядок проходження конкурсів на вакантні посади). Все це було підтверджено у процесі онлайн-зустрічей із здобувачами-магістрами та викладачами

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На даний час за даною ОПП не навчаються здобувачі вищої освіти з особливими потребами. Але, як свідчить спілкування з адміністрацією, студентським самоврядуванням та здобувачами вищої освіти, в університеті здійснюється соціальна підтримка осіб з особливими потребами, навчальні корпуси і гуртожитки почали обладнувати пандусами. На момент експертизи ця робота продовжувалась. Навчання маломобільних груп сприяє стрімкий розвиток дистанційної освіти, якщо заняття відбуваються в університеті, то вони проходять в аудиторіях на 1 му поверсі. Експертна комісія дійшла висновку, що КІУ створює достатні умови для реалізації права на освіту особам із особливими потребами, ці потреби забезпечуються наступними нормативними документами: Правилами прийому до К-ПНУ <https://vstup.kpnu.edu.ua/pravya-pryjomu/>, Положенням про організацію освітнього процесу в К-ПНУ <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTcaLtRbcQA86/view>, Положенням про організацію інклюзивного навчання в К-ПНУ https://drive.google.com/file/d/1S_n8rUhGwen4huhZfWjQeJKGzc4LpiF5/view, Порядком супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших осіб з числа мало мобільних груп населення в К-ПНУ <https://drive.google.com/file/d/1oogst3fOoicX41H31RHgf8InVMpaWtfd/view>, стратегічним планом розвитку К-ПНУ на 2018-2022 роки

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Проявів конфліктних ситуацій, пов'язаних з дискримінацією та сексуальними домаганнями в університеті не зафіксовано. З будь-якими питаннями студенти можуть звернутися за телефоном довіри, скористатися скринькою довіри <https://kpnu.edu.ua/telefon-doviry/>, звернутися до ректора під час проведення щомісячних неформальних зустрічей -«Кава з ректором» <https://ssg.kpnu.edu.ua/2021/10/01/zaprosuiemo-doluchytysia-do-proiektu-kava-z-rektorom-2/>). Свої проблеми здобувачі освіти К-ПНУ можуть висловити безпосередньо або заповнивши анонімну Google форму <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdTiIsKy-stkknT63zdL89WfuLzSn7rkrkZ5hUjno-yxlOB-Cw/viewform?fbclid=IwAR1TKGkxHUXj1Al5Dcuo915RPvANhq2YWBfM4DEmIjKpmhobxm2GpIM5nQ4&gxids=7628>. Для попередження та своєчасного реагування на конфліктні ситуації здобувачів вищої освіти за ОП активізована робота студентського самоврядування та старост груп. Проводиться анкетування здобувачів вищої освіти протягом кожного семестру, працює психологічна служба. Політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій регламентують: Статут К-ПНУ (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1mSgolphxhjS9dAP9pippTiBvdTLCVr5H/view>; Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в К-ПНУ (нова редакція) https://drive.google.com/file/d/oB_EBvdN4dQSlMUozdmc2TioxY3MzMs1hbJXLVVQSDZmNjU4/view?resourcekey=0-WAE6ceQZqhHelYoJoPZ3Kg; Кодекс академічної доброчесності К-ПНУ (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1LIOReajanExMEnG2DvgdaFNACYWUooUL/view>. В К-ПНУ створено комісію з питань академічної доброчесності <https://integrity.kpnu.edu.ua/normativna-baza/komakadem/>, проводяться опитування щодо академічної доброчесності <https://integrity.kpnu.edu.ua/opytuvannia/>. На сайті університету є контактна інформація представників Комісії з питань академічної доброчесності <https://integrity.kpnu.edu.ua/kontaktna-informatsiia/>, інформаційні <https://integrity.kpnu.edu.ua/buklet-z-akademichnoi-dobrochesnosti/> та корисні <https://integrity.kpnu.edu.ua/korysni-materialy/> матеріали, описано процедуру повідомлення про факти дискримінації, утисків, булінгу, сексуальних домагань та інші прояви неетичної поведінки <https://integrity.kpnu.edu.ua/korysni-poklykannia/>. Для запобігання корупції, у тому числі для виявлення та усунення причин корупції (профілактики корупції), мінімізації й усунення наслідків корупційних правопорушень затверджено Антикоруційну програму https://drive.google.com/file/d/1NoEKkxhf9F9wecc_9b4viL1pR9z8U1UQ/view та розроблено План заходів із запобігання й протидії корупції та отримання неправомірної вигоди в 2021 році <https://drive.google.com/file/d/1osnHwZhLvWM9fRK56eCC3okx6-kLEavg/view>.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильними сторонами ОП відповідно до критерію 7 експертна група вважає досить ефективну працю з установами і підприємствами, де на достатньому рівні забезпечується практична складова освітнього процесу, це в першу чергу стосується національних природоохоронних установ (НПП "Подільськ товри", НПП "Хотинський"). Позитивним також є оновлення матеріально-технічної бази і планування забезпечення фінансовими ресурсами ОП. Слід відзначити активне анкетування здобувачів вищої освіти, у тому числі і з використанням соціальних мереж та інших можливостей інформаційно-комунікаційних технологій. Позитивним моментом є запровадження неформальних

зустрічей здобувачів з ректором "Кава з ректором" Це сприяє виявленню соціальних потреб, можливих проявів корупційних дій та конфліктних ситуацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Потребує підсилення практична складова навчального плану магістра, зокрема при вивченні загально-біологічних дисциплін рекомендовано більше уваги в навчальних програмах приділяти клінічній лабораторній діагностиці, особливо комп'ютеризованим системам гематологічних та біохімічних досліджень та їх обслуговуванню. Бажано придбати ці системи для навчально-наукових лабораторій університету, що дозволить в подальшому розвивати цей напрямок за даною ОПП. Здобувачі освіти за даною ОПП «Біологія» ще не повністю охоплені можливостями академічної мобільності, неформальної освіти, соціальними можливостями. Бажано активніше популяризувати гуртки та секції, які діють в університеті. Інтерфейс сайту є не дуже зручним для пошуку інформації. Частина інформації викладена на сайті університету, а частина на сайті факультету.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Розглянувши всі аспекти діяльності як університету і випускової кафедри за даною ОП зокрема, експертна комісія вважає, що в цілому дана ОП за критерієм "Освітнє середовище та матеріальні ресурси" відповідає рівню відповідності В. Тобто виявлені недоліки згідно всієї сукупності вище проаналізованих підкритеріїв є несуттєвими, а керівництво університету працює щодо покращення умов надання освітніх послуг з урахуванням інтересів та особливостей здобувачів, чому отримані докази під час проведення онлайн експертизи.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В процесі експертизи всіма експертами було зазначено, що К-ПНУ послідовно дотримується визначених ним процедур щодо ОП. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП в ЗВО регулюються: Положення про освітні програми в К-ПНУ імені Івана Огієнка <https://drive.google.com/file/d/1CHz8I98nxHC4Jj7foANTazhXpzDcXv9j/view>; Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1fJt5mTcwrKgEpV8cjHYUM7GaI6MikA4o/view>. Положення про організацію освітнього процесу (зі змінами) <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>; Експертами встановлено, що для покращення якісної складової ОПП була переглянута у 2020-2021 н. р. За результатами останнього в ОПП були внесені наступні зміни: було запропоновано введення актуального освітнього компонента «Стратегія сталого розвитку», за пропозицією здобувачів було збільшено обсяг часу, відведеного для кваліфікаційної роботи. Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОПП (навчальному плані, робочих програмах навчальних дисциплін та ін.). ОПП та навчальний план розробляються робочою групою на чолі з гарантом ОПП у складі представників кафедр, відповідальних за підготовку здобувачів, представників студентського самоврядування, здобувачів, інших зацікавлених сторін, проходить громадське обговорення, схвалюється на науковій комісії та розглядається Вченою радою ЗВО та затверджується наказом ректора

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Експертна група встановила, що органи студентського самоврядування беруть участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОПП шляхом обговорення проблем, що турбують здобувачів із надавачами освітніх послуг. Представники Ради студентського самоврядування входять до складу ради науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти факультету https://drive.google.com/file/d/1El_Ij-OJLPWyXNexmi_pvcLuWVLPuPga/view та вченої ради факультету https://drive.google.com/file/d/14x93q24Ox6XNYolc1eClayMga_alZFKN/view, працюють у складі робочої групи з розробки ОПП. в тому числі з питань якісної реалізації ОПП. Здобувачі, що є членами Вченої ради факультету, мають право вносити пропозиції щодо контролю над якістю освітнього процесу, а також щодо навчальних планів і

програм, про це зазначається в Положенні про освітні програми у К-ПНУ (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1apkc4bdu4wTDTUFtQAsNdFAExi9GLi6d/view>. Щорічно проводиться онлайн опитування рівня задоволеності підготовкою за ОПП, яке розміщене на вебсайті університету в розділі «Анкетування» на сторінці навчально-методичного центру забезпечення якості освіти <http://nmz.kpnu.edu.ua/sys-vn-zab-yak/anketuvannia/>

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

В ЗВО функціонує Рада роботодавців робота якої регламентується Положенням про Раду роботодавців у К-ПНУ <http://proforient.kpnu.edu.ua/rada-robotodavtsiv>. Представники роботодавців включені в робочу групу щодо формування та перегляду ОПП. <https://drive.google.com/file/d/14gTR8sRACtizOW5X68OuSlkMehdi1c4G/view?usp=drivesdk>. Вони залучені до обговорення на засіданнях проектної групи, долучені до засідань кафедри (протокол №2 від 25.01.2021; протокол №3 від 22. 02.2021).. Ці факти були також підтверджені експертній групі під час зустрічей з роботодавцями

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

За результатами інтерв'ювання з адміністративним персоналом університету виявлено, що ведеться постійний моніторинг працевлаштування випускників ОП. У К-ПНУ функціонує електронна інформаційна база про студентів випускних курсів освітніх ступенів «бакалавр» та «магістр» яка розміщена на вебсайті відділу профорієнтаційної роботи, доуніверситетської підготовки та сприяння працевлаштуванню випускників університету <http://proforient.kpnu.edu.ua> у розділі «Сприяння працевлаштуванню» та рубрика «Видатні випускники» (<https://fa.udau.edu.ua/ua/pro-fakultet/novuj-resurs1.html>). В університеті функціонує відділ профорієнтаційної роботи, доуніверситетської підготовки та сприяння працевлаштуванню випускників <https://proforient.kpnu.edu.ua/>. Основною метою підрозділу є: організація Днів відкритих дверей за участю майбутніх абітурієнтів; сприяння працевлаштуванню випускників університету. Інформація щодо кар'єрного зростання випускників, їх працевлаштування розміщено на сайті кафедри у розділі «Наші випускники» <https://biolog.kpnu.edu.ua/nashi-vypusknyky>

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Внутрішній моніторинг якості освітнього процесу забезпечується діяльністю навчально-методичного центру забезпечення якості освіти університету <https://nmz.kpnu.edu.ua/> (керівник –Бесарабчук Г.В), який діє за Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1fJt5mTcwrKgEpV8cjHYUM7GaI6MikA4o/view>. Положення про організацію освітнього процесу (зі змінами) <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>; Згідно із зазначеними положеннями в ЗВО запроваджена 5 рівнева система забезпечення якості освіти, зокрема: 1. Пропозиції здобувачів, 2. Проектна група , гарант, 3. Факультет, дорадчі органи, 4. Навчально-методичний рівень, 5. Вчена рада та ректор Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОПП (навчальному плані, робочих програмах навчальних дисциплін та ін.). Навчально-методичне забезпечення окремих навчальних дисциплін несвоєчасно оновлюється на платформі MOODLE <https://moodle.kpnu.edu.ua/course/index.php?categoryid=41>. ОПП та навчальний план розробляються проектною групою на чолі з гарантом ОПП у складі представників кафедр, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти другого рівня з відповідної спеціальності, здобувачів, інших зацікавлених сторін, проходить громадське обговорення, схвалюється на засіданнях кафедри та затверджується Вченою радою університету. Під час реалізації освітньої програми у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості з'ясувалось відсутність силабусів окремих навчальних дисциплін до 2021 р. Це питання було обговорено на засіданні кафедри (, додаткові документи - протокол 13, засідання кафедри біології та методики її викладання від 30 серпня 2021 року), після чого були внесені відповідні зміни до ОП та силабусів. Силабуси з навчальних дисциплін представлені на вебсайті кафедри <https://biolog.kpnu.edu.ua/navch-dystsysp-magistr/>.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОПП «Біологія» за другим (освітньо-професійним) рівнем вищої освіти проводиться вперше. Але слід відмітити, що університет активно реагує за зауваження експертів, отримані за попередніх експертиз з інших спеціальностей. Зокрема за рекомендацією експертів Нацагенства з якості вищої освіти була повністю

реорганізована система забезпечення якості вищої освіти в університеті шляхом створення нових структурних підрозділів і призначенням відповідальних осіб. Саме така реорганізація сприятиме постійному моніторингу ОП, своєчасному реагуванню на зміни та періодичному оновленню ОП

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Експертною групою встановлено, що процедури і політика забезпечення якості належним чином сприймаються усіма членами академічної спільноти ЗВО. Здійснюється викладання у системах Moodle. Організовано спілкування у режимі онлайн із адміністрацією ЗВО і академічною спільнотою. Аналіз існуючих положень свідчить про те, що ОПП забезпечено постійним моніторингом освітніх компонентів, новітніми методами і технологіями викладання, поняттями академічної доброчесності і наукової етики. Академічна спільнота постійно долучається до процедур внутрішнього забезпечення якості освітньої програми. Серед учасників постійно проводяться відповідні онлайн опитування, що стосуються актуальних питань зі спеціальності 91 «Біологія» та структури й змісту ОПП. Питання щодо постійного розвитку і вдосконалення та освітньої діяльності за ОП розглядаються на засіданнях кафедр і Вченої ради університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Серед сильних сторін ОПП слід відмітити наступні: ЗВО постійно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП, що висвітлено в окремих нормативних документах; здобувачі вищої освіти та роботодавці постійно беруть участь у перегляді ОПП та залучаються до забезпечення її якості; в університеті діє навчально-методичний центр забезпечення якості освіти університету, який здійснює моніторинг освітніх програм та слідкує за їх якістю; в академічній спільноті сформована культура якості, яка спрямована на постійне вдосконалення якості освітнього процесу за ОП

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Рекомендовано ЗВО і факультету покращити процедуру перегляду і оновлення робочих програм дисциплін відповідно до сучасних тенденцій розвитку біологічних наук та активніше залучати роботодавців до перегляду ОП саме за фахом 91 «Біологія». Рекомендовано оприлюднення аналізу проведення анкетувань серед здобувачів освіти на сайті кафедри чи університету.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Незважаючи на певні недоліки за критерієм “Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми” відмічені експертами, необхідно відзначити, що університет має реально функціонуючу систему забезпечення якості освіти, план заходів з покращення рівня моніторингу, оцінки, своєчасної реакції та поліпшення провадження освітньої діяльності. Тому рівень відповідності за цим критерієм В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу - є доступними для них за реалізації ОПП «Біологія» і регламентуються діючими у ЗВО положеннями, які є на офіційній веб-сторінці університету у вільному доступі. Вся інформація щодо організації освітнього процесу знаходиться у вільному доступі та розміщена на сайті університету в розділі «Публічна інформація» <https://kpmu.edu.ua/publicna-informatsiia/> Документом, які регулюють права та

обов'язки всіх учасників навчального процесу в К-ПНУ є Статут затверджений Наказом МОНУ від 10.06.2019 р. №806 <https://drive.google.com/file/d/1mSgolphxhjS9dAP9pippTiBvdTLCVr5H/view>; Правила внутрішнього розпорядку <https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcGoCmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view>; Положення про організацію освітнього процесу в К-ПНУ <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>; Колективний договір між адміністрацією та профспілковим комітетом працівників Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на 2021-2023 рр. <https://drive.google.com/file/d/1Vmm2Wa6why79MXDiK2Khup9aA7q8Nnv2/view> та ін. Під час дистанційної експертизи підтверджено, що учасники освітнього процесу ознайомлені з наведеними документами, про що свідчить спілкування зі стейкхолдерами та здобувачами

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Освітню програму за спеціальністю 091 «Біологія» ОП освітньо-професійний рівень магістр було розроблено в 2016 році. ОП переглядалася постійно з періодичністю раз у рік, з урахуванням зауважень та пропозицій зацікавлених сторін та затверджувалась Вченою радою університету. Так у 2020 році ОПП було переглянуто та змінено відповідно до вимог Стандарту за спеціальністю 091 Біологія другого (магістерського) рівня вищої освіти (прокол №15 від 10.12.2020 р.) Робоча група щорічно оновлює освітню програму (з урахуванням пропозицій усіх стейкхолдерів). З Проекту освітньої програми оприлюднюються на сайті ЗВО, аналізуються та враховуються всі зауваження та пропозиції за даною ОП. В подальшому всі зауваження та пропозиції стейкхолдерів приймаються та аналізуються робочою групою, гарантом програми, та оформлюються протоколами розширеного засідання кафедри біології та методики викладання (прокол №2 від 25.01.2021 р.). Після затвердження вченою радою університету ОП публікується на сайті. : <https://kpmu.edu.ua/opp/osvitni-prohramy-mahistr>

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Освітньо-професійна програма «Біологія» в повному обсязі викладена на сайті за посиланням : <https://kpmu.edu.ua/opp/osvitni-prohramy-mahistr/> Також на сайті кафедри біології та методики викладання розміщені рецензії та відгуки на цю наукову програму <https://biolog.kpmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/retsenziia-na-opp-biologhii-dubyna-655x1024.jpg> Обсяг інформації достатній для інформування потенційних вступників. Всі учасники освітнього процесу, в тому числі і роботодавці проінформовані щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією освітньою програмою. Інформація, представлена на сайті є достовірною та достатньою. Це було підтверджено учасникам експертної групи під час зустрічей зі стейкхолдерами

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Інформація відносно ОПП 91 «Біологія» другого освітньо-професійного рівня (магістр) у К-ПНУ викладена чітко і зрозуміло. У ЗВО запроваджені зрозумілі правила і процедури, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Рекомендовано активніше залучати всіх учасників освітнього процесу до процедури громадського обговорення ОПП. Зокрема завчасно повідомляти роботодавців про оприлюднений проект ОП 91 «Біологія» другого освітньо-професійного рівня (магістр) та обговорювати питання оновлення ОПП на засіданнях Ради роботодавців. Оприлюднювати на сайті кафедри результатів анкетування серед здобувачів вищої освіти щодо задоволення їх навчанням за цією освітньою програмою.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Загалом усіх підкритеріїв щодо відповідності ОПП Критерію 9 дотримано. Висловлені зауваження не є суттєвими і не впливають на якість освітньої програми, тому вважаємо, що рівень відповідності ОНП за Критерієм 9 рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Матвієнко Наталія Миколаївна

Члени експертної групи

Ляшевич Альона Михайлівна

Дреус Альона Андріївна